

JÕGEVAMAA PENSIONÄRIDE JA PUUETEGA INIMESTE KÜSITLUS 2003

ANALÜÜS

Jõgevamaa Pensionäride Ühendus ja Jõgevamaa Puuetega Inimeste Koda korraldas käesoleva aasta 01.maist – 31.maini maakonna pensionäride ja puuetega inimeste küsitluse, et selgitada välja sihtgrupile kõige enam muret tegevate probleemide ring. Valimi moodustamisel valiti üldkogumist mehhaanilise sammu abil välja soovitatav arv küsitletavaid. Ühelt poolt sooviti proportsionaalselt maakonna linnade ja valdade elanike arvust lähtudes küsitleda nii mehi kui naisi, nii linna- kui maaelanikke, teisalt määras küsitluse valimi suuruse piirid ka kasutada olev ressursis (mida suurem valim, seda kulukam läbiviimine, pikem ajakulu nii välitööks kui andmete töötlemiseks).

VALIM

Valimi moodustasid 52 respondenti, kelle

- keskmine vanus oli 64 aastat (noorim 29- ja vanim 84-aastane)
- naisi oli 60% ja mehi 40%
- rahvuselt 50 eestlast, 2 mõnest teisest rahvusest (venelasi ei osalenud)
- elukohana 41 elasid linnas (79%) ja 11 külas ja maa-asulas (21%)
- neist 31 küsitletavat elas suures üle 12 korteriga korterelamus (60%), 9 küsitletavat elas väikses kuni 12 korteriga korterelamus (17%) ja 12 küsitletavat elas omaette majas või talus (23%), kusjuures 1 küsitletava kasutada oli omaette tuba korterist (teised kasutasid tervet korterit või maja)
- perekonnaseisult oli võrdselt 20 küsitletavat abielus (k.a. vabaabielus) ja 20 leske (38,5% valimist kumbki grupp), 9 küsitletavat oli lahutatud (17%) ja 3 vallalised (6%)
- haridustasemelt oli 14 küsitletut kõrgharidusega (27%), 17 küsitletut keskeriharidusega (33%), 10 keskharidusega (19%), 9 põhiharidusega (17%) ja 2 algharidusega (4%)
- leibkonna suuruse järgi elas 26 küsitletavat üksi (50%), 20 küsitletavat 2-liikmelises leibkonnas (38%), ülejäänutest 1 küsitletav 4-liikmelises, 4 küsitletavat 5-liikmelises ja 1 küsitletav 6-liikmelises leibkonnas. Leibkonna keskmine suurus oli 1,85 liiget, kes elasid ühisel elamispinnal ja majandasid koos
- hõivatuse poolest oli 85% küsitletutest pensionärid (sh puudega inimesed), 15% moodustasid ametnikud, keskastme spetsialistid, lihttöölised ja hooldajad
- töötavaid oli valimist 6 küsitletavat ehk 11,5% ja nende keskmine brutopalk oli 2533 krooni

Küsitluse alguses selgitati respondentidele küsitluse eesmärke ja saadava teabe kasutusvaldkonda. Küsitlus oli anonüümne ja küsitletava vastuseid indiviidi-tasandil ei kasutata ega avalikustata. Küsitluse ei aidanud ega suunanud respondenti vastuste moodustamisel, anti piisavalt aega mõelda ja vastata.

ANKEET

Ankeet oli temaatikalt jagatud kolmeks:

1. osa – Kodu ja igapäevane toimetulek
2. osa – Töö ja töötingimused (ei – vastuse korral jäi see osa vahele)
3. osa – Ühiskondlik käitumine ja arvamused

1. osa – KODU JA IGAPÄEVANE TOIMETULEK

Kokku 11 küsimust, neist 2-le mahukale küsimusele vastates analüüsis respondent oma igapäevaelu probleeme, samuti nimetas rahuldust ja rõõmu pakkuvad aspektid oma elus. Kuus küsimust hankis teavet respondendi vaba aja veetmise eelistuste kohta, sh tele- ja raadiosaadete eelistuste kohta. Kolm küsimust analüüsis respondendi ajakasutust (majapidamistööd, vaba aeg, oma aja planeerimine).

1. küs: Mis on Teie jaoks praeguses igapäevaelus kõige suuremaks probleemiks, mis teeb Teile kõige rohkem muret? Võimalikud vastusevariandid olid ette antud, neid tuli hinnata 5-sel skaalal (5 - jah, see on minu jaoks väga suur probleem; 4 - suur probleem; 3 – keskmine probleem; 2 – see pole kuigi oluline; 1 – ei, see pole minu jaoks üldse probleem); kes etteantud probleemide nimistust endale murettegevast ei leidnud, sai lisaridadele kirjutada oma probleemid.

- 90% vastanute peamine probleem oli, et tervis pole enam korras
- 85%-l vastanutest ei jätku raha hambaarsti juures käimiseks
- 81%-l ei jätku raha ravimite ostmiseks
- 75%-l ei jätku raha eluasemekulude katmiseks
- 69%-l vastanutest ei jätku raha rõivaste ja muu esmavajaliku muretsemiseks
- 65%-l ei jätku raha toidule
- 77%-l vastanutest ei jätku raha ajalehtede – ajakirjade ja raamatute ostmiseks, samal arvul respondentidest ei jätku raha oma lemmikharrastuste tarbeks
- 65% vastanutest ei jaksa enam kodus tööd teha
- lisaks eelnevale teeb 63%-le vastanutest muret perekonnaliikmete tervis
- 62% kardab enda ja oma lähedaste turvalisuse pärast

Eelnevalt loetletud on peamised probleemid. Elamispind ei rahulda suuremal või vähemal määral 29% vastanutest, enamus on elamispinnaga rahul (enam kui 42%-le pole see üldse probleem ja 29% vastanute jaoks pole kuigi oluline probleem).

Ehkki üksinda elasid pooled vastanutest (vt eespoolt), ei ole lahkkelid teiste pereliikmetega probleemiks 77%-le vastanutest; vägivald perekonnas 94%-le vastanutest ja pereliikmete alkoholitarbimine ligi 86%-le vastanutest. Kui tutvusringkonna kahanemist peab probleemiks 44% vastanutest ja ei pea 56%, siis vastanutest enamusele (65%) ei ole probleemiks üksindus (elukaaslase puudumine), 35% vastanutest tunneb end vähem või rohkem üksinda.

Kodus on teisi pereliikmeid, kes vajavad hooldust ja see on probleemiks 40%-le vastanuist, ei ole probleemiks vastavalt 60%-le vastanuist.

Muret tekitavate probleemidena nimetati veel tööpuudust, selle eriaspektina võimetele ja tervisele vastava töö leidmist; narkomaania ja HIV-i levikut; arstiabi, sh hambaravi vähest kättesaadavust; Jõgeva linnas puudub ühistransport; aga samuti kaduvaid inimväärtusi ja vähest tähelepanu inimese psüühikale.

Pensionil ja/või puudega eakate inimeste peamised probleemid ei ole aastatega muutunud: ikka on esmane enda ja pereliikmete tervis ning rahapuudus. Vastanute arvates on probleemide nn nõiaring lahendamata: terviseprobleemid ei leia lahendust, sest puudub raha inimväärseks eluks (toiduks, ravimiteks), millest omakorda tekkivad psüühilised probleemid. Keskkonnavahetuseks, harrastusteks, ürituste külastamiseks, samuti ajakirjade – ajalehtede ja raamatute ostmiseks ei jätku samuti raha. Samas on eakad ja puudega inimesed väga vähenõudlikud – nad on enamuses rahul oma eluasemega, tervis, arstiabi ja ravimite muretsemine on suurimad probleemid, siis püütakse tasuda kohusetundlikult kõik eluasemekulud, rõivaste ja muu esmavajaliku muretsemine lükatakse rahapuudusel edasi. Ravimite ja eluaseme kuludest ülejääv raha kulub toidule (eriti masendavana tuli küsitlusest esile asjaolu, et ka toidu jaoks napib raha).

2. küs: Mis pakub Teile praegu kõige rohkem rahuldust ja rõõmu?

- Suhted sõprade ja tuttavatega pakuvad rahuldust 81%-le vastanuist, 15% saab kord rahulduse, kord mitte ja 4%-le ei paku nimetatud suhted rahuldust
- Minu kodu (korter või maja) teeb rõõmu ja pakub rahuldust 69%-le vastanutest, 29%-le kord pakub, kord mitte
- Laps(ed) ja lapselapsed teevad rõõmu ja pakuvad rahuldust 67%-le vastanuist, 12% vastas kord nii, kord naa ja 15% vastanuist ei saanud sellele küsimusele vastata (ei ole lapsi ja lapselapsi)
- 54% vastanutest on rahul, et tulevad toime koduste kohustustega, 40%-le see kord pakub rahuldust, kord mitte
- Oma harrastustega on rahul 46% vastanuist, 17% vahel on ja vahel pole, 37% vastanuist ei ole oma harrastusega rahul (või ei saa ta erinevail põhjusil, k.a rahapuudus, oma harrastusega temale vajalikul määral tegelda)
- Tööga aiamaal, suvilas on rahul 44%, veerandil vastanuist ei ole aiamaad ega suvilat ja 8%-le ei paku seal toimetamine rahuldust
- Suhted abikaasa/elukaaslasega pakuvad rahuldust 29%-le vastanutest, samas kui enam kui pooled vastanutest elavad üksi!
- Rahulolu üle sellega, et tulen oma sissetulekutega toime tunnevad 25% vastanutest, 37% kord tunnevad hakkama saamise üle rõõmu, kord mitte, ja 38%-le ei paku see rahuldust (või ei tule nad oma sissetulekutega toime ja see teeb nad rahulolematuks)

Huvitav on tähele panna, et vabadele ridadele “midagi muud” kirjutati neid tegevusi ja nähtusi, mis pakuvad rõõmu ja rahuldust, nagu näiteks mälestuste kirjapanek, heliplaatide kuulamine, teadmine, et lähedastel läheb hästi. Ükski respondent ei kirjutanud vabale reale tegevust, mis ei paku üldse rahuldust.

3. küs: Kui sageli olete viimase aasta jooksul ...

- käinud teatris – 42% vastanutest oli käinud keskmiselt 2 korda viimase aasta jooksul teatris
- käinud kontserdil – kogunisti 56% vastanuist oli käinud keskmiselt 3 korda viimase aasta jooksul kontserdil
- käinud näitusel – 50% vastanuist keskmiselt 2 korda
- tegelenud spordiga (kordi nädalas) – 31% vastanuist veidi enam 3 korda nädala jooksul

- lugenud raamatuid (raamatut kuus) – enamus vastanuist, tervenisti 88% loeb keskmiselt 3 raamatut kuus

4. küs: Kui sageli vaatate televiisorit?

Selgub, et 81% vastanutest vaatab sageli televiisorit, 15% vaatab harva ja 4% ei vaata üldse.

5. küs: Milline on Teie lemmiktelekanal?

54% vastanutest vaatab eelistatult ETV-d, 27% vaatab KANAL2 ja 19% vaatab TV3.

6. küs: Millised on Teie lemmiksaatesarjad TV-s?

Ülekaalukalt on enamvaadatavad Pealtnägija, Aktuaalne kaamera ja Õnne 13 – 35% vastanuist nimetas neid saateid esimesena.

Järgmise saadetegrupi moodustavad Kahevõitlus, Foorum, TV3 Uudised, Kes tahab saada miljonäriks, Prillitoos ja seeriafilmid – nii vastas 15 – 20% küsitletutest.

Nimetati veel 19 saadet, aga need olid ca 5% vastanute eelistused.

7. küs: Kui sageli kuulate raadiot?

88% vastanutest kuulab väga või üsna sageli, 12% üsna harva. Neid, kes üldse raadiot ei kuula, respondentide hulgas ei olnud.

8. küs: On Teil lemmiksaatesarju raadios?

Enamkuulatavad on Päevauudised ja Müstiline Venemaa – 20% vastanuist nimetas neid.

Järgmise saadetegrupi moodustavad Kuula rändajat, Argipäev, Päevatee ja Memoturniir – kuulajateks 8 – 10% küsitletutest.

Nimetati veel 10 saadet, nimetatute põhjal on enimkuulatav raadiojaam Vikerraadio.

Järgnevad 3 küsimust olid respondendi ajakasutuse kohta:

9. küs: Mitu tundi Teil kulub aega kodustele majapidamistöödele?

- 2 – 3 tundi kulutab tööpäeviti kodustele töödele 58% vastanutest, puhkepäeviti 62% vastanutest;
- 4 – 5 tundi kulub tööpäeviti 23%-l ja puhkepäeviti 19%-l vastanutest;
- 6 tundi teeb koduseid töid tööpäeviti 10% ja puhkepäeviti 2% vastanutest. Kaks respondenti puhkepäeviti koduseid majapidamistöid ei teinud.

10. küs: Mitmel päeval nädalas on Teil vähemalt 2 tundi pidevat vaba aega (siin on mõeldud sellist aega, mida võite kasutada oma äranägemise järgi)?

- Tervelt 73% respondentidest leiab enda jaoks 2 tundi vaba aega igal nädalapäeval;

- 6% vastanuist leiab aega viiel päeval ja 6% kuuel päeval nädalas;
- 13% leiab 2 tundi vaba aega vaid kahel päeval nädalas;
- ja 2% ainult ühel päeval nädalas.

11. küs: Kas Teil õnnestub planeerida oma aega?

- Jaatavalt vastas 59%, neist 19% planeerib täiesti ja 40% enamjaolt oma aega.
- Kord nii, kord naa saab hakkama 35% vastanutest.
- Eitavalt vastas sellele küsimusele ainult 6% vastanutest, neist ei õnnestu eriti mitte aega planeerida 4%-l ja üldse mitte 2%-l vastanutest.
Eelneva põhjal on meie eakas ja/või puudega inimene aktiivne, külastab teatrit, kontserte, näitusi, loeb raamatuid ja spordib. Saab hakkama koduste töödega, enamus leiab (või võtab) endagi jaoks igal päeval vaba aega. Positiivne on, et respondendid saavad ise hakkama oma aja planeerimisega, et nad määravad vaatamata vanusele ja haigusele – puudele ise oma tegemisi ja oskavad vajadusel puhata.

2. osa – TÖÖ JA TÖÖTINGIMUSED

Ankeedi 2. osa – Töö ja töötingimused – analüüsiks on valim liiga väike, nii väikeselt kandepinnalt ei saa järeldusi teha.

1. küsimusele – Kas Te praegu töötate / käite tööl? vastas jaatavalt ainult 11,5% küsitletutest.

2. küsimusele – loetleti põhjusi, miks inimesed töötavad ja küsiti, millised neist ja kui suurel määral kehtivad respondendi kohta – vastatust saame teada, et näiteks käiakse tööl põhjusel, et ei taheta piirduda ainult kodu ja perekonnaga; et sissetulek on vajalik perekonna toimetulekuks; et töö on meeldiv ja pakub rahuldust ja et peetakse oluliseks tööl edasijõudmist ning tunnustust. Nimetati veel teisigi põhjusi.

3. küsimusele – Mida arvate töötingimustest? – vastates peeti neid rahuldavaks ja heaks, üks respondent ka halvaks.

4. küsimus küsis eelmise lahtiseletamist – Kui töötingimused on halvad, mitterahuldavad, siis mille poolest? Ei osatud öelda kindlat põhjust, miks töötingimused on halvad, etteantud põhjusi hinnates oli levinuim vastus kord nii, kord naa. Nii et antud küsimus ei töötnud, ka ei vastatud etteantud vabale reale oma sõnadega oma põhjust.

5. küsimusele – Kas Teil on viimase aasta jooksul olnud võimalik saada koolitust, osaleda tööga seotud õppekursustel või huvialakursustel? – vastas 50% töötavatest jaatavalt ja 50% eitavalt. Samas oli küsimus ka väga laialivalguv ja suure ulatusega, väljudes tööga seotud piiridest.

6. küsimusele – Kui Teil pole olnud koolitusvõimalusi, siis kas sooviksite seda? – vastati 100% jaatavalt.

7. küsimusele – Kui Teil pole põhitöökohale lisaks mingit lisatööd või lisatöökohta, siis kas Te sooviksite seda? – vastanud keskmiselt lisatööd ei soovinud: 1 vastanu Ei, kindlasti mitte, 3 vastanut Ei, mitte eriti, 1 vastanu Ei oska öelda ja 1 juba töötav respondent soovis ka kindlasti lisatööd.

8. küsimusele – Kas olete kunagi tundnud, et Teid on töökohal vanuse/puude tõttu ebasoodsamalt koheldud? - vastas üks respondent jaatavalt ja seletas lahti, et lähetuste, töö ja tööaja planeerimisel ei arvestata tema perega.

9. küsimusele – Kas Eestis peaks olema seadus, mis keelaks tööandjatel vanemate/puudega töötajate ebasoodsama kohtlemise? – vastas jaatavalt 73% ja eitavalt 27% respondentidest.

Töö – blokk ei andnud valimi väiksuse tõttu soovitud tulemust, võimalust analüüsiks.

4. osa – ÜHISKONDLIK KÄITUMINE JA ARVAMUSED

Kokku 5 küsimust, millest kaks mahukamat küsisid murede järele kodus, kodulinnas või –vallas ja riigis, ning rõõmustava üle kodulinnas või –vallas ja meie riigis.

1. küs – Kas Te kuulute mõnda erakonda, ametiühingusse, pensionäride ühendusse, puuetega inimeste kotta, mõnda muusse vabatahtlikku ühendusse?

Vastanutest 42% kuulus erinevatesse pensionäride ühendustesse, 27% kuulus Jõgevamaa Puuetega Inimeste Kotta, 23% kuulus mõnda poliitilisse erakonda, 17% mõnda muusse vabatahtlikku ühendusse ja 2% ametiühingusse.

2. küs – Kui sageli osalete mõne vabatahtliku ühenduse (erakonna, klubi, seltsi, liidu) tegevuses?

Vastanutest 75% vastas küsimusele jaatavalt ehk osales erinevate vabatahtlike ühenduste tegevuses, kellest 27% osales kord – paar kuus, 17% kord – paar nädalas, 13% kord – paar aastas ja 10% kord – paar poolaastas, ning 8% vastanutest osales mõne vabatahtliku ühenduse tegevuses iga päev.

3. küsimus oli mahukas ja ehkki kutsus lühidalt vastama, said vastuste loetelud pikad – Palun öelge veel mõne sõnaga, mis Teid eriti muretsema paneb kodus, jätkuna kodulinnas või –vallas, ja viimaks meie riigis?

KODUS (küsimusele vastas üldse 77% küsitletutest)

- Rahapuudus oli 20%-le vastanutest suurim mure;
- Järgmises kaalukas muredegrupis nimetati enda tervist, lähedaste tervise ja toimetulekuprobleeme, soovi remontida, ehitada ning kommunaalteenuste kõrget hinda, millega seotult muret võimaliku kodukaotuse pärast;
- Mõnele vastajale tegid kodus muret suhtlemisvaegus, tööpuudus, puudega lapse tulevik, toimetulematuse kartus nii füüsilises kui materiaalses mõttes, aga ka pidev hinnatõus, stressirohke igapäevaelu ja suveperioodil (maist

septembrini) sooja vee puudumine Jõgeva linnas.

KODULINNAS või –VALLAS (küsimusele vastas 82% küsitletutest)

- Suur tööpuudus oli 19%-le vastanutest suurim mure;
- Teine muredegrupp oli seotud sotsiaalabiga: vastanute hinnangul puudub sotsiaalabi korraldus, puudub ülevaade abivajavatest haigetest ja vaestest, sotsiaaltöötajad (ametnikud) on ükskõiksed abivajaja probleemide suhtes; valitseb sotsiaalne ebavõrdsus;
- Edasi nimetati turvatunde puudumist, alkoholismi ja narkomaania probleeme noorte hulgas, poliitikute näaklemist, heakorraprobleeme ja talve libedaid teid ja korrast ära tänavavalgustust, vähest ettevõtlust ja selle puudulikku arendamist kodulinnas või –vallas, asjaajamise loidus, aga ka kontrolli puudumist seaduste täitmisel üle (koerad – kassid, noorte öine liikumine, alkoholi kerge kättesaadavus jne).

RIIGIS (küsimusele vastasid kõik küsitletud)

- Vägivald ja turvalisuse puudumine oli 25%-le vastanutest suurimaks probleemiks meie riigis;
- Järgmisena eristusid tööpuudus ja sotsiaalne ebavõrdsus, aga ka poliitikute kergekäelised lubadused ja kahepalgelisus ning erakondade vaheline leppimatus;
- Veel nimetati madalaid pensione, rahva ja valitsuse kaugenemist, riigi raha raiskamist, valitsuse suutmatust näha kaugemale Tallinna probleemidest, madalaid töötasusid, aga ka kättesaamatut ja tasulist arstiabi ning puudulikku ravikindlustust;
- Murede loetelu riigis toimuva pärast sai väga pikk, ühe küsitletavaga on esindatud sellised mured nagu maaelu väljasuretamine, liiga palju töötuid, vaeseid ja haigeid inimesi, töökohtade vähesus, rongi- ja bussiliiklusega seotud probleemid. Paljud tundsid muret laste pärast – et kõik lapsed saaksid tasuta kooliharidust, taastada koolide juurde internaadid, laste hulkurlus, suur alaealiste suitsiidijuhtumite arv Eestis jne.

4. küs – Palun andke “koolilapsehinne” oma linna- või vallavalitsusele, Jõgeva maavalitsusele, Eesti Vabariigi valitsusele, Riigikogule, presidendile.

- Kõige kõrgem nn keskmine hinne 3,65 anti presidendile;
- järgnesid oma linna- või vallavalitsus ja Jõgeva maavalitsus kumbki 2,98;
- Riigikogule anti hindeks 2,73
- Eesti Vabariigi valitsusele 2,70.

5. küs – Mis Teid praegu eriti rõõmustab, rahuldust pakub, mida peaks veel toetama, edasi arendama oma kodulinnas või –vallas ja meie riigis?

See viimane küsimus oli ebaõnnestunud, kuna ei lasknud vastajal ühemärgilisusele keskenduda. Vastates on raske tunda rõõmu, ja samas hakata vigu ja arendamist vajavat otsima, miinus pisendab plussi mõju ja vastupidi. Need pidanuks olema kaks eri küsimust. Seetõttu on antud analüüsis toodud näiteid küsitletute rõõmudest ja toetust (sisuliselt abi) ning arendust vajavast eraldi.

KODULINNAS või –VALLAS leiti ka rõõmustavat ja rahuldust pakkuvat-renoveeritud kultuurikeskus ja selle aktiivne tegevus, Jõgevamaa PIK tegevus, ettevõtlusele tähelepanu pööramine, tänavate remont, aga ka EELK

kogudusele kiriku valmimine, samuti koolimajade remont ja tähelepanu pööramine lastele - noortele jne.

Küllaga rohkem oli nimetatud toetamist ja arendamist vajavat –

- luua uusi töökohti, kaotada vaesus
- Jõgeval puudub kinomaja ja avalik saun
- linnavalitsus peab teostama kontrolli avaliku korra ja heakorra üle
- peab arendama laste vaba aja veetmise võimalusi
- toetama maale investeerimist
- toetama tervisekaitse õppimist
- kindlustama igasuguse vajamineva informatsiooni kättesaadavuse tavakodanikule

MEIE RIIGIS leiti vaid toetamist, arendamist, parandamist vajavat. Kõik nimetatud on uuringus küsimuseti juba kas otse probleemina või valdkonnana kajastatud, toome ära enimnimetatud, mida küsitletud riigilt (presidendilt, valitsuselt, riigikogult) ootavad. Meie riigis peab:

- välja töötama strateegia üha suureneva arvu töötute ja vaeste toetamiseks, kaotama vaesuse
- looma uusi töökohti, võimete kohast tööd ja palka kõigile
- toetama vanureid ja lapsi – noori, suurendama pensione ja lastetoetusi, rohkem tähelepanu laste – noorte haridusele ja vabale ajale
- toetama maapiirkondi ja maaelu
- võimaldama saada erialast arstiabi igas maakonnas
- tugevdama turvalisust ja ohjeldama vägivalda
- säilitama riigi vara, mitte müüma ja erastama riiklikult tähtsaid ja strateegilisi objekte
- kontrollima vastuvõetud seaduste rakendamist
- suurendama kontrolli loodushoiu ja keskkonna üle
- arendama erakondade koostööd Eesti Vabariigi arengu huvides, mitte erakonna huvides

Kokkuvõtvalt nimetasid respondendid head ja rõõmustavat oma kodu lähedal, kodulinnas või –vallas. Neile pakkusid rahuldust omavalitsuste ja mittetulundusühingute pakutavad ühistegevused, samuti remonditud – renoveeritud kooskäimise kohad. Rõõmu tuntakse kõigi Jõgevamaa Puuetega Inimeste Koja ja erinevate pensionäride ühenduste poolt organiseeritud ühisürituste ja kokkusaamiste (näit perepäevad), aga ka õppepäevade ja infotundide üle. Olukorras, kus kaugemale minekuks napib nii tervist kui raha, tuntakse rahulolu võimaluse üle osaleda ühistegevustes oma kodu lähedal, oma maakonnas.

Ka küsitluse esimene osa näitas, et meie eakas ja/või puudega inimene on sotsiaalne ja aktiivne.

Kõik mured, probleemid ja ootused omavalitsusele ning riigile on seotud hirmuga toimetulematuse pärast, kindlustunde puudumisega riigi toimimise ja riigipoolse abi osas, vägivalda rohkuse ja turvatunde, kaitstuse tunde puudumise pärast.

Kardetakse

- mitte hakkama saamist (rahapuudus, töötus);
- oma kodu kaotust (kõrged kommunaalmaksud, madalad pensionid ja palgad maapiirkondades);
- enda ja oma laste, lähedaste tervise pärast (maapiirkondades puuduv erialane arstiabi, kallid ravimid ja ka raviprotseduurid, küsitlejate kommentaarides teeb

eakatele ja puudega inimestele väga muret arstiabi kättesaadavus (vanainimese muret ja haigust ei võta arstid kuigi tõsiselt) ja igasugune järel- ning taastusravi, samuti tervikliku rehabilitatsiooni puudumine)

- turvalisuse, kaitstuse tunde puudumise, kõrge kuritegevus pärast (mille ohvriks langevad maal tihti just eakad inimesed) jne.

NB! – mitte ükski küsitletu ei kurtnud abiraha, toimetulekutoetuste väiksuse või puudumise üle; keegi ei kaevelnud, et omavalitsus ei tee, ei vii, ei too. Ei soovitud midagi muudu, kingiks saada. Küll aga peaks aastatega välja teenitud elatusraha võimaldama eakale inimesele inimväärset äraelamist.

Riigilt ja omavalitsustelt oodatakse mõistmist ja tuge, oodatakse, et ametnikel on oskust eakat ja puudega inimest kuulata, mõista ja vajadusel aidata.

Oodatakse seaduskuulekust ja seadusloomet, mis arvestaks puudega inimese võimalusi. Oodatakse lugupidamist inimesest, ka teistsugusest, ka haigest, ka vähem toimetulevast; lugupidamist õigusest olemas olla just niisugusena; oodatakse inimese väärtustamist.